

بگرن و ریگا نه دن له ولاتیكدا كه له ژیر دهسه لات و پارێزگاری خویان دایه، دوژمنانی ئازادی و دیموکراسی و مافه کانی نه ته وهی کورد دهست بدنه کاری دوژمنانه و سهروهه ری خاکی هه ری می کوردستان و سه رانسه ری عیراق پێشیل بکه ن.

ج: له به ره و ژوور چوونی وشیاری سیاسی و نه ته وهی له نیو خه لکی به شه جوړاو جوړه کانی کوردستان دا خوشحاله و هیواداره ئه زموونی باشووری کوردستان بیته نمونه یه ک بو چاره سه ری مه سه له ی کورد له به شه کانی دیکه ش. کۆنگره ئاواته خوازه ده وله تانی حاکم به سه ر کوردستاندا له ئه زموونی عیراق په ند وه بگرن و به گرتنه به ری سیاسه تیکی واقیعبینانه و دیموکراتیزه کردنی ولات هم مافه دیموکراتیکه کانی خه لکی ئه و ولاتانه دابین بکه ن و هم مافه نه ته وایه تی یه کانی گه لی کورد به ره سه می بناسن. به و ئاواته که خه لکی کوردستان جاریکی دیکه له پیناوی وه ده سه ته یانی مافو ئازادی یه کانی ناچار نه بن په نا بو دیفاعی چه کدارانه به رن و مه نتیقو ئه قلی سه لیم به سه ر پێوه ندیی به شه جوړاو جوړه کانی کوردستان و حکومه تانی فه رمان په وادا بو چاره سه ری ئاشتیخوازانیه ی ئه و مه سه له ره و او ئینسانی یه حاکم بی.

۲- له سه ر ریگا چاره ی مه سه له ی کورد له ئیراندا:

کۆنگره ی چارده یه م به په یه وهی له سیاسه تی ئوسوولی و هه میشه یی حیزبی دیموکرات باشترین ریگا بو چاره سه ری مه سه له ی کورد له ئیراندا له دیالوگی جیددی و ئاشتیخوازانهدا ده بینو و پیکه یانی سیستمیکی فیدرالی بو چاره سه ری مه سه له ی نه ته وایه تی له ئیران و ریخستنی پێوه ندیی نیوان نه ته وه جوړاو جوړه کانی پیکه یه ری چه شیمه تی ئه م ولاته سیستمیکی گونجاو بو به ری وه به ری ده زانی. ئه مه باشترین ریگایه که ده توانی هه م مافو ئازادی یه کانی هه موو پیکهاته کانی ئه م ولاته دابین بکاو هه م یه کپارچه یی خاکی ئیران له سه ر بناخه ی پیکه وه ژیا نی داخوازانیه ی گه لانی ئه م ولاته بیاریزی.

کۆنگره له و باوه ره دایه که ئه گه ر ده سه لاتدارانی ئیران مل بو داخوازی ره وای نه ته وه بنده سه ته کانی ئه م ولاته رانه کیشن هه قی بی ئه ملاو ئه ولای ئه و گه لانه یه هه موو شیوه یه کی ره وای خه بات بو گه یشتن به ئامانجه له میژینه کانیان بگرنه به رو، هه ر ده رفه تیك بو سه ر خستنی ئه و خه باته به ره هه قه بقۆزنه وه. کۆنگره ی چارده یه م هاوکاری و هاوخه باتیی هیزه نیشتمانی یه کانی سه رانسه ری ئیران بو گۆرپینی ریژی می کۆماری ئیسلامی و سه قامگیرکردنی ئازادی و دیموکراسی به ته نیا ریگای دروست ده زانی و به تایبه تی له سه ر هاوخه باتیی هیزه نیشتمانی یه کانی سه ر به گه لانی زۆر لیکراوی ئیران له پیناوی به ده سه ته یانی مافه نه ته وایه تی یه کانیاندا پی داده گری.

۳- لەسەر وەزعی ئۆپۆزىسیۆنى كورد:

پەرشو بلاویى ھیزەکانى ئۆپۆزىسیۆنى كورد، لەكۆنەو ھەژمەت جیگای ناپەزایى كۆمەڵانى خەلكى كوردستان بوو. ئەم دواىيانە لەت لەتبوونى حیزبو و رێكخراوە كوردى یەكەانىشى ھاتۆتە سەر كە بەتایبەتى لەتبوونى حیزبى دیموكرات زەبرىكى گەرەمى لە كۆشكى ھىواو ھومىدى خەلك داو و بەجیددى تووشى نىگەرانى و دلساردى كردوون. نابى لە خۆمان بگۆرین كە ئەگەرچى ھەردوو لەتى حیزبى دیموكرات لە زۆربەى بواریەكانى تىكۆشاندا لە جارێ چالاكترن، بەو حالە متمانە و ھومىدى خەلكى كوردستان بەم حیزبە (یان ئەم حیزبانە) كەمتر لە جارێ. لەو پێوەندى بە داڕێژەى رايەتیی تازەى ھەلبژێراوى كۆنگرەى چارەدەيەم، لە سەرەتای:

أ- ھەرچى لە دەستى دى بۆ لێك نىزىكبوونەو ھەى ھیزەكانى ئۆپۆزىسیۆنى كورد بە كارى بىنى و لە ھىنانە گۆرى داخوانى وا كە پێك گەيشتنى حیزبو و رێكخراوە كوردستانى يەكان و ھەردەنگ بەخا بە تەواوى خۆ بپارێزى. بۆ پێكھاتنى ھاوئىمانى يەك دەبى ھىچ ھىزىكى ناسراوى كوردستانى پەراوێز نەخرى، مەگەر يەكێك، بۆخۆى لەگەڵ بەرنامەى جىگای پەسندى زۆربەى ھیزەكان نەگونجى. ھەروەھا ھىچ ھىزىكى نابى داواى ھىزموونى تايبەتى بكا. پێوانە بۆ بالادەستى و گەرەتر بوونى رێكخراوى كوردستانى، تەنیا كارو تىكۆشان و حوزورى زياتر لە مەيدانى تىكۆشان داى و دواتریش سندووقەكانى دەنگدان بپار دەدەن كە ھەر حیزبى چ جىگە و پێگە يەكى لە كۆمەڵى كوردەوارى دا ھەيە.

ب - لە پێوەندى لەگەڵ ھاوسەنگەرانى پيشووماندا حیزبى دیموكراتى كوردستان دەبى ھەروا سىياسەتێكى نەرم و مەنتىقى بەرپرسانەى ھەبى. نابى ھىچ دەرفەتێك بۆ بەرھەر رەبى پێوەندى يەكى سالم و دۆستانە و ھاوكارى دووقولى لەگەڵيان لە دەست بدا. ھەر لەو كاتەدا ھەر وەخت دەرتانى يەكگرتنەو ھەى ئەو دوولایەنە بە پى پرنسىبى جىگای پەسندى ھەردوولا پێك بى، حیزبى دیموكراتى كوردستان نابى ھىچ دوو دلى يەكى، لەو كارە خەلك پەسندەدا ھەبى.

۴- لەسەر مەملانەى كۆمارى ئىسلامى و كۆمەڵگای نىونەتەوھى:

كۆنگرەى چارەدەيەم بە سەرئۆر و بايەخەو دەروانىتە ئەو راستى يە كە كۆمارى ئىسلامى بە ھۆى:

أ- سەر كوتى ئازادىخووان و ھىزە دیموكرات و پيشكەوتووەكانى نىو خۆى و لات،

ب - سەر كوت و لە ژىر فشارنانى پێكھاتە نەتەوھى يەكان و پەپەوانى ئاين و مەزھەبە جىاوازەكان،

ج - پشتىوانى لە دەستە و تاقمە تىرۆرىستى يەكان و ناردنى تىرۆرىزم بۆ دەرەوھى و لات،

د- ھەولە دەست راگەيشتن بە چەكى ئەتۆمى و ھاوكارى نەكردنى راستبىزانە لەگەڵ ئازانسى نىونەتەوھى وزەى

ئەتۆمى و رێكخراوى نەتەوھى يەكگرتووەكان،

ھ - دژايەتى كردنى رەوتى ئاشتى و ئازاوە ساز كردن لە ولاتانى ناوچەى رۆژھەلاتى نىوھ راست و جىھانى ئىسلام،

كەوتۆتە، بەرھەرەكانى يەكى مەترسیدار لەگەڵ بىروپراى گشتى نىو خۆ و دەرەوھى و لات و كۆمەڵگای نىونەتەوھى،

بەرھەرەكانى يەك كە دوور نى ئىزان لەگەڵ رۆبەر و بوونەوھى يەكى مالىۆرەنكەر بەرھەر و روو بكا.

لەو پێوەندییەدا کۆنگرە ھەموو سیاسەتە دژی گەلی یەکانی کۆماری ئیسلامی بە زیانی گەلانی ئێران و ئاشتی و ئازادی لە ناوچەدا دەزانی و مەحکومیان دەکا، و ھەر لەو کاتەدا حیزبی دیموکرات، خۆی لە بەرھە ئاشتی و ئازادی و دیموکراسی لە نیو خۆی ئێران و ناوچە و جیھاندا دەبینی. کۆنگرە پشتیوانی لەو ھەولانە دەکا کە بۆ پیشگیری لە بەرنامە ئەتۆمی یەکانی کۆماری ئیسلامی لە ئارا دان و ھیوادارە ریگا بەو رێژیمە نەدری ئێران و ناوچە کەمان تووشی شەڕ و قەیران و مەرگ و مالدیوانی بکا.

۵- لە سەر ئالوگۆرەکانی رۆژھەلاتی نیوھەراست:

کۆنگرە ی چارەبەھەمی حیزبی دیموکراتی کوردستان بەخۆشحالی دەروانییەتە ئەو پیشکەوتنە کە لە بارە ی کیشە ی نیوان دەولەتی ئیسرائیل و فەلەستینی یەکاندا، پێک ھاتووە ھەلۆیستی ئەم دوا یی یە سەرۆک بووش سەرکۆماری ولاتە یە کگرتووھەکانی ئەمریکا دەربارە ی پێویستی پیکھینانی دەولەتی فەلەستین و چارەسەری ئەو گروگرتفە لەسەر بناخە ی بریاری ۲۰۲۲ ی شوورای ئەمنییەتی ریکخراوی نەتەوہ یە کگرتووھەکان بە ھەلۆیستیکی بەرپرسانە و ئازایانە دەزانی.

حیزبی دیموکراتی کوردستان توندپەوی لە ھەر دوو بەرھە ی ئیسرائیلی و فەلەستینی دا بە کۆسپی سەر ریگای ئاشتی یەکی بەردەوام دەزانی و، ئارەزووی کۆتایی پیکھینانی دەکا. لە روانگە ی حیزبی دیموکراتەوہ ھەم میللەتی ئیسرائیل، مافی بی ئەملو ئەولایەتی لە چوارچێوہ ی سنوورەکانی خۆی دا ئەمنییەتی تەواوی ھەبێ و ھەم فەلەستینی - یەکان ھەقیانە ببنە خاوەنی دەولەتی نیشتمانی خۆیان و لەگەڵ دەولەتی ئیسرائیل لە ئاشتی و تەبایی دا بژین.

بە باوہری حیزبی دیموکراتی کوردستان چارەسەری کیشە ی نیوان ئیسرائیل و فەلەستینی یەکان و لەوہش زیاتر چارەسەر کردنی ناکوکی یەکانی نیوان ئیسرائیل و ولاتانی عەرەبی، دەتوانی، کۆمەکیگ بە چارەسەری مەسەلە ی کوردیش بی. چونکە لەمیژ سالە مەسەلە ی کورد لە رۆژھەلاتی نیوھەراست دا بە ھەموو گرنگی و بایەخی خۆیەوہ کەوتۆتە بەر سیبەری مەسەلە ی فەلەستین و لەلایەن کۆمەلگای جیھانی و ناوہندەکانی بریارەوہ بایەخی شیاوی خۆی پی ئەدراوہ. ھەر بۆیە کۆنگرە ئاواتەخوازە ھەردوو لایەنی ئیسرائیلی و فەلەستینی، پیش بە ئازاوەگێری توندپەوہکان بگرن و فەزایەکی پیک بینن کە تا کۆتایی سالی ۲۰۰۸ - میژوو یە کە سەرۆک کۆماری ئەمریکا جۆرج بووش بۆ چارەسەری یە کجاری کیشەکە ی دیاری کردوہ - دنیا شاھیدی دامەزانی دوو دەولەتی دۆست و دراوسی ئیسرائیلی و فەلەستینی لەم ناوچە گرنگە ی جیھان دا بی.

۶- لە سەر تیرۆریزم و بن ئازۆیی ئیسلامی:

کۆنگرە ی چارەبەھەمی حیزبی دیموکراتی کوردستان لە درێژە ی سیاسەتی ئوسوولی و پیشکەوتنەوہ ی حیزبدا، تیرۆریزم لە ھەموو شکلەکانی دا، بە دەولەتی و نادەولەتی و ئاشکرا و نھینی و تەواوی جۆراوجۆری یەکانیەوہ بە دەستی ھەرکەس و دژی ھەرکەس و لە ھەر کوێ ئەم جیھانە بی بە دیاردە یەکی دژی ئینسانی دەزانی و، بەتوندی مەحکومی

دهكا. له و بارهيه وه حيزبي ديموكراتي كوردستان خوځى له بهرې ولاتان و هيزهكانى دژه تيروردا ده بينى و نامادهيه به پيى تواناو دهره تانى خوځى بو له ريشه دهرهينانى ئو ديارده دزيوه هاوكارى بكا.

هر له و پيوهنديه دا كوڅگره بن ئاژويى ئيسلامى كه ئيستا، به كاربردنى چهكى تيرورى وهك گرنگترين نامراز بو بهر و پيشبردنى ويستى كاني هلبژاردوه و له راستى دا تيروريزمى كردوته به شيك له پيناسهيه كه سايه تيبى خوځى به مه حكوم ده زانئ. به باوهرى حيزبي ديموكراتي كوردستان هه موو بىرو باوه پيكي ئايينى و يهك له گرنگترينيان ئيسلام جيگاي ريژه و له سهر ده وله تان و ده سه لاتبه ده ستانه كه بوارى به كارهينانى ريوره سمى ئايينى بو په يره وانى هه موو ئايينه كان بره خسيئن و حورمه تيان بپاريزن. به لام ههر له و كاته دا باوه پي وايه كه بناژويى له ههر فكوو فه لسه فه يهك، به تايبه تى له فكوو ئايينى دا حورمه تى فه لسه فه كه ده شكينئ و زيانى پى ده گه يه نئ. لي ره دا ئه ركى زانايانى پيشكه و تووى ئايينى يه كه په يره وانى خوځيان له جياوازيى نيوان ئيسلام و بن ئاژويى ئيسلامى تى بگه يه نن و موسولمانانى به بىرو باوه پ له كه و تنه دواى توند ره وانى ئيسلامى بگيړنه وه.

۷- له سهر دابه شبوونى نيونه ته وه يى سامان:

كوڅگره ي چارده يه مى حيزبي ديموكراتي كوردستان و پراى خوځحالى له پيشكه و تنى ئابووريبى جيهانى و چوونه سهرى راده ي داها ت و سامانى گشتى له به شيكى زورى ولاتانى جيهان دا، نيگه رانيبى خوځى له سيستمى نادادپهروه رانه ي دابه ش كردنى سامان و فره وانتر بوونه وه ي مه وداى ده وله مهندي و هه ژارى له جيهان دا راده گه يه نئ. ديارده يه كى دزيوه كه له حاليك دا له هيندى ولات روژانه بابى سه دان ميليون دولار بهرماو فرى ده دري ته زبلدانه كان، له هيندى ولاتى ديكه روژانه سه دان كه س راست و ره وان له برسان ده مرن.

برسيه تى و نه دارى له به شيكى زورى ولاتان دا بوونه سهرچاوه ي زور ديارده ي مه ترسيدارى وهك: هه ژارى فرهه نكي، نه خوځينده وارى، نه خوځشيبى جوراو جوو دزى و جه رده يى و له شفروشى و بازرگانى به ئينسان و نه نامه كاني له شه وه، كه ئه مه و پراى ئه وه ي په له يه كى شه رمه به داوينى مروقايه تى يه وه مه ترسيبى بلا بوونه وه ي شوينه واره كاني، هه ره شه له ولاتانى به خته وه رو پيشكه و تووش ده كا. زياده روپيى نيه ئه گه ر بگوترى ديارده ي دووبه ش بوونى جيهان به ولاتانى شيمال و جنوب يان ده وله مهندي و هه ژار مه ترسيبى بو سه ر ئاشتیبى جيهان ييش هه يه و، هه رنه بئ يه كيك له هوپه كاني تيرورو تيروريزميشه.

بوپه كوڅگره ئاواته خوازه ريخراوى نه ته وه يه كگرتووه كان و ولاتانى پيشكه و تووى جيهان به بايه خه وه سه رنج بده نه ئه و ديارده يه و به داني بپاريكيى كارساز ريگاي كوومه گ به پيشكه و تنى ئابووريبى ولاتانى نه دارو كه م داها ت ته خت بكه ن و ئه و مه ودا زوره ي نيوان ژيان و گوژه رانى مروقه كان كه م و كه متر بكه نه وه.

۸- دەرپاره‌ی هیندی گروگرتی نیوخوی ولات:

کۆنگره‌ی چارده‌یه‌می حیزبی دیموکراتی کوردستان له‌سه‌ر ئه‌و باوه‌رپه‌یه‌ که بئجگه‌ له‌ کیشه‌ی قوولی سیاسی که گهلانی ئیران و ده‌سه‌لاتی فه‌رمانپه‌وای لیك دابپوه، هیندی گروگرتی زۆر گرنگی دیکه‌ هه‌ن که هه‌ م مه‌ودای نیوان ده‌سه‌لاتی سیاسی و کۆمه‌ل زیاتر قوول ده‌که‌نه‌وه‌و، هه‌م هه‌رپه‌شه‌ له‌ دواروژی خه‌لکی ئیران و پپوه‌ندی نیوان نه‌ته‌وه‌ جو‌راوجۆره‌کانی پیکه‌ینه‌ری هه‌شیمه‌تی ئه‌م ولاته‌ ده‌که‌ن. گرنگترینی ئه‌م گروگرتانه‌ له‌ روانگه‌ی کۆنگره‌وه‌ ئه‌مانه‌ن:

ئه‌لف: کیشه‌ی کولتوری:

وه‌کوو زۆرجار گوتراوه‌ ئیران، ولاتیکی فره‌نه‌ته‌وه‌یه‌. وه‌ختیکیش ولات فره‌نه‌ته‌وه‌ بوو، سروشتی‌یه‌ که فره‌ کولتوریشه‌. له‌ حالیک دا ده‌سه‌لاتی کۆماری ئیسلامی حاشا له‌ فره‌ کولتوریی ئیران ده‌کاو ریژیک بۆ کولتوری نه‌ته‌وه‌کانی ئیران دانانی. به‌ره‌سمی نه‌ناسینی بوونی نه‌ته‌وه‌ی جو‌راوجۆر حاشا له‌ بوونی زمان و کولتوری جو‌راوجۆریشی له‌گه‌ل دایه‌و به‌م جو‌ره‌ هه‌ولی یه‌که‌ده‌ست کردنی کۆمه‌لی ئیران که زیانی گه‌وره‌ی له‌ هاوپپوه‌ندی پیکه‌اته‌کانی کۆمه‌لگای ئیران داوه‌ هه‌روا دی و زیاتر ریشه‌ داده‌کوئی و نه‌هادینه‌ ده‌بی.

کۆنگره‌ هه‌ولی یه‌ک کولتور کردنی کۆمه‌لی ئیران و حاشا له‌بوونی نه‌ته‌وه‌ی جو‌راوجۆر و کولتوری جو‌راوجۆر له‌لایه‌ن ریژی می ئیسلامی‌یه‌وه‌ مه‌حکوم ده‌کاو، داوا له‌ گهلانی ئیران و پیکه‌اته‌ کولتوری و فره‌ه‌نگی‌یه‌کانی ئیران ده‌کا ریزه‌کانیان پتر یه‌ک به‌خه‌ن و خه‌باتی خۆیان بۆ به‌ره‌سمی ناسرانی که‌سایه‌تی نه‌ته‌وه‌یی و جو‌راوجۆری‌یه‌ فره‌ه‌نگی و کولتوری‌یه‌کانی کۆمه‌لی ئیران گه‌رم و گوپتر بکه‌ن.

مافی هه‌موو پیکه‌اته‌ نه‌ته‌وه‌یی‌یه‌کانی دانیشتوی هه‌ر ولاتیکه‌ که فره‌ه‌نگ و کولتوری خۆیان به‌ ئازادی په‌ره‌ پپه‌ده‌ن و له‌ راستی دا وه‌ختیک ده‌کرئ بۆ ولاتانیکی فره‌نه‌ته‌وه‌ی وه‌ک ئیران قسه‌ له‌ کولتوری ولات بکری که ئه‌و کولتوره‌ ئاکامی به‌ره‌سمی ناسرانی کولتوری هه‌موو نه‌ته‌وه‌کان و پیکه‌ینه‌یانه‌ی ده‌ره‌تانی گه‌شه‌سەندن بۆ هه‌مووان و کارتیک کردنی هه‌موو کولتوره‌کان بی.

ب: هیندی دیارده‌ی جیگای نیگه‌رانی:

له‌ ئیرانی ئیستادا هیندی دیارده‌ی دزیوی کۆمه‌لایه‌تی سه‌ریان هه‌ل داوه‌و له‌ په‌ره‌گرتن دان که به‌ توندی هه‌رپه‌شه‌ له‌ دواروژی ئه‌م ولاته‌ ده‌که‌ن. راکردنی لاوان بۆ ده‌ره‌وه‌ی ولات له‌ ئاکامی بوونی کیشه‌ی جو‌راوجۆر به‌ تایبه‌ت نه‌بوونی ئاسوی په‌روه‌رده‌و پیکه‌یشتن دا، بلاوبوونه‌وه‌ی سه‌رسوپه‌ینه‌ری که‌ره‌سه‌ هۆشبه‌ره‌کان، بلاوبوونه‌وه‌ی نه‌خۆشی‌یه‌ ده‌روونی‌یه‌کان، دابه‌زینی ته‌مه‌نی ئالوده‌ بوون به‌ که‌ره‌سه‌ هۆشبه‌ره‌کان، دیارده‌ی له‌به‌ریه‌ک ترازانی شیرازه‌ی بنه‌ماله‌ و زۆربوونی ته‌لاق و قه‌تلی نامووسی، دواروژیکی پرمه‌ترسی له‌ پیش چاوی کۆمه‌لی ئیران زه‌ق ده‌کاته‌وه‌. باش

دەزانين كە دەسەلاتى فەرمانپەرەوا نەك ھەر بەرامبەر بەو دياردە دزىوانە خۆى بە بەرپرس نازانى، بەلكوو زۆر جار راستەوخۆ يان ناراستەوخۆ پەرەشيان پىدەدا.

بە باوەپى كۆنگرە ئەركى بژاردەكانى كۆمەلە كە وپراى وشياركردنەوہى خەلك لە مەترسىيەكانى ئەو دياردانەو ھاندانيان بۆ بزوتنەوہى ئيعترازى، تىبكۆشن بە دروست كردنى رىكخراوہكانى كۆمەلگای مەدەنى چەندى بۆيان دەكرى بەربەرەكانى لەگەل ھەموو ئەو دياردە دزىوانە بكەن و وشيارى چارەنووسى قوربانىيەكانيان بن. لەسەر حيزبە سياسىيەكان و يەك لەوان حيزبى ديموكراتى كوردستانيشە كە بە پىي توانا، بەربەرەكانىي ھەموو ئەو دياردانە بكەن و بە كارى فەرھەنگى و بە وشياركردنەوہى كۆمەلانى خەلك بۆ بنپركردنيان ھەول بەدەن.